

Finansdepartementet

2005-10-24

103 33 STOCKHOLM

Yttrande – Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt (SOU 2005:57)

Svensk Biblioteksförening lämnar härmed sina synpunkter på rubricerat betänkande.

Sammanfattningsvis avstyrker vi utredningens förslag om en enhetlig mervärdesskattenivå. Vi förordar i stället en bibehållen kultur moms på 6%.

Bokutlåningen har minskat sju år i rad. Totalt lånades det ca 1.300.000 färre böcker 2003 än 2002. Mest minskade skönlitteraturen. En del av förklaringen är sannolikt att antalet nyinköpta böcker minskade med hela 9 procent. Bokbeståndet på biblioteken krympte med över 700.000 volymer. Bokbestånden tunnas alltså ut och boklånen minskar. Den senaste SOM-undersökningen från Göteborgs universitet redovisar tecken på ökande klyftor mellan hög- och lågutbildad både när det gäller bokläsning och biblioteksbesök. Hösten 2001 uppgav 69 procent av de tillfrågade mellan 15 och 85 år att de besökt biblioteket det senaste året. Hösten 2003 hade den siffran sjunkit till 62 procent. Av de med låg utbildning är det bara 45 procent som besökt biblioteket under 2003. Andelen som läst en bok eller använt sig av Internet uppvisar samma mönster. Mellan 2001 och 2003 hade bokläsandet bland lågutbildade sjunkit från 81 till 70 procent. Användandet av Internet hade hos samma grupp sjunkit från 54 procent till 43 procent åren 2001 till 2003. Hos den högutbildade gruppen ligger bokläsandet och Internetanvändandet på en fortsatt hög nivå på över 90 procent. Även biblioteksbesökarna var flera i denna grupp, 80 procent 2003. Lärarförbundet presenterade nyligen en undersökning som redovisar att läsandet av skönlitteratur i grundskolan minskat och att en stor del av pojkar i årskurs 7 till 9 aldrig läser en skönlitterär bok i skolan. Bokpriskommissionen framhåller i sitt slutbetänkande (SOU 2005:12) att ca 1/7 av Sveriges befolkning inte läser böcker. Vid sidan av förklaringen att många istället väljer att titta på TV framhålls även bl a bokpriset som en faktor som påverkar människors bokläsande. I propositionen ”Bästa språket” (Prop. 2005/06:2) oroar sig regeringen för läsningen i bl a skolan och föreslår åtgärder för att öka tillgången till moderna klassiker i skolan.

Sammantaget ger detta bilden av en identifierad och erkänt oroande utveckling, där initiativ tas för att motverka densamma. En bokmoms på 6% är en sådan åtgärd.

Bokpriskommissionen konstaterar i sitt slutbetänkande att effekterna av momssänkningen på bokområdet i stort sett motsvarar vad som kunde förväntas av reformen. Man anför också att de som tidigare läste böcker – också mer sporadiskt – har övergått till att läsa mer än förut.

Mot bakgrund av detta finner Bokpriskommissionen ingen anledning till att ompröva momssatsen. Svensk Biblioteksforening delar denna uppfattning. Vi förordar att Sverige även fortsättningsvis använder sig av den möjlighet som EG:s sjätte momsdirektiv ger att ha en reducerad momssats på, i detta fallet, 6%. Inte minst mot bakgrund av att utredningen själv framhåller att den föreslagna höjningen av momsen skulle leda till en minskning av bokinköpen på ungefär 20 procent. Denna negativa effekt på bokinköpen och läsandet övervägs enligt vår uppfattning inte av de argument som utredningen framför till förmån för en enhetlig momssats, varför vi avstyrker detta förslag.

Stockholm som ovan

Niclas Lindberg
Generalsekreterare